

פרשת שלח תשפ"א – איך יהושע הצליח היכן שהמרגלים הראשונים נכשלו?

1. **סוכה נבא, ורש"י:** אביי שמע לאותו אדם שאמר לאותה אישה נקדים ונצא בבוקר לדרך. אמר אביי אלך אחריהם ואפריש אותם מאיסור. הלך אחריהם שלוש פרסאות וכאשר נפרדו (שהיו משתי עיירות והגיעו לפרשת דרכים ופירש זה לכאן וזו לכאן) שמע אותם אומרים הדרך רחוקה והצוותא שלנו נעימה (ונפרדו בטהרה). אמר אביי: אם שונאי היה נתקל בניסיון כזה לא היה עומד בו (על עצמו אמר). נשען על בריח הדלת מחוץ לדלת ביתו והצטער (כאדם שמחשב ומצטער על פחיתות נפשו ביחס לשני האנשים הללו). עבר אותו זקן [אלהו הנביא] ואמר: כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו - **רוחו בקרבנו (האדמו"ר מטאלנא) קס:** למה נוגע לספר שאביי תלה עצמו על מנעול הדלת שנועל את הפתח? משום שאביי הרגיש שהוא נותר בחוץ והדלת נעולה בפניו.

2. **דברים א:** ותקרבון אלי כלכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וישיבו אותנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן: וייטב בעיני הדבר - **רש"י:** משל לאדם שאומר לחברו: מכור לי חמורך, נותנו אתה לי לניסיון?! אמר לו: הין. בהרים ובגבעות? אמר לו: הין. כיון שראה שאין מעכבו אמר הלוקח בטוח הוא שלא אמצא בו מום, אמר טול מעותיך ואיני מנסה יותר. אף אני הודיתי לדבריכם שמא תחזרו בכם כשתראו שאיני מעכב - ואתם לא חזרתם בכם. **תענית כט:** אותו היום ערב תשעה באב היה ואמר להם הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות. חרב הבית בראשונה ... ובחורבן שני דמגלגלין זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב.

יהושע ב: וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים מרגלים חרש לאמר לכו ראו את הארץ ואת יריחו וילכו ויבאו בית אשה זונה ושמה רחב ... ותאמר אל האנשים ידעתי כי נתן ה' לכם את הארץ וכי נפלה אימתכם עלינו ... וישבו שני האנשים וירדו מההר ויעברו ויבאו אל יהושע בן נון ויספרו לו את כל המצאות אותם: ויאמרו אל יהושע כי נתן ה' בידנו את כל הארץ וגם נמגו כל ישרי הארץ מפנינו

3. **רמב"ן יג,ב:** משה רבינו אמר לבניהם כדברים האלה והפליג בחוזק העם ובמבצר עריהם וכוח הענקים יותר מאד ממה שאמרו המרגלים, כדכתיב 'אתה עובר היום את הירדן ... ערים גדולות ובצורות בשמים, עם גדול ורם, בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה שמעת מי יתייצב לפני בני ענק'. **בראשית יג,לג:** ושם ראינו את הנפילים בני ענק מן הנפלים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם - **במדבר יג,לג:** הנפילים - ענקים שמבני שמחזאי ועזאל שנפלו מן השמים בימי דור אנוש. **רש"י בראשית ו,ד:** והנפילים - בלשון עברית ענקים. **ליקוטי שיחות כח/89:** היות שהנפילים יצאו מהמלאכים ש'נפלו מן השמים בימי דור אנוש', הם לא נמחו במבול וזאת אף שנפתחו ארובות השמים וימח את כל היקום. זה מראה את עוצמתם של הנפילים עד שאפילו **עונש מן השמים אינו יכול להם.**

4. **במדבר יג:** איש אחד למטה אבתיו תשלחו כל נשיא בהם ... כלם אנשים ראשי בני ישראל המה. **יהושע ב:** וישלח יהושע בן נון ... שנים אנשים מרגלים חרש לאמר לכו ראו את הארץ ואת יריחו.

שיחת שבת שלח תש"י: חטא המרגלים הי' בכך שבדברי תשובתם עירבו את שכלם ... שעשו חשבונות אודות כדאיות השליחות ועד שבאו לטעות שעבודה קשה היא ואי אפשר לעשותה, 'לא נוכל לעלות'. עפ"ז יש לבאר הטעם שהוצרך כלב **להשתטח** על קברי אבות שלא יחיה ניסת לחבריו להיות בעצתם, שענין ההשתטחות מורה על מעמד ומצב שהראש והרגל הם בשוה, **למעליותא**, שזהו"ע הקבלת עול שלמעלה מהשכל – לקיים את שליחות משה ללא עירוב שכלו באופן של קבלת עול.

מאמר וישלח יהושע תשל"ו: הציווי דכיבוש הארץ ברוחניות הוא ענין נצחי, דכאו"א צריך לכבוש הכחות דגופו ונפשו הבהמית ולעשותם כלים לאלקות. והחילוק בין יריחו לכללות הארץ בנפש האדם הוא דיריחו הוא ג' הלבושים מחשבה דיבור ומעשה וכללות הארץ הם המדות שבאדם. וזהו מה שהציווי ליהושע הי' לשלוח מרגלים ליריחו, כי מחשבה דיבור ומעשה הם ברשותו של אדם, ולכן יש ציווי לכאו"א לתור את המחשבה דיבור ומעשה שלו שיהיו כולם להוי'. משא"כ המדות שבלב אינם ברשותו של כל אדם, דצדיקים לבם ברשותם. ולכן במרגלים ששלח משה לתור את כל הארץ כתיב שלח לך לדעתך - אני איני מצוה לך, כי העבודה דכיבוש המדות היא ע"י גילוי בחי' משה ואינה שוה לכל נפש ... וזה שעיקר הדרישה מכאו"א היא העבודה במחשבה דיבור ומעשה הוא (לא רק מפני שהם ברשותו, אלא) לפי שזה נוגע יותר. דכמו שהלבושים מוסיפים יופי ותפארת, כך ע"י לבושי הנפש המחשבה דיבור ומעשה דתרי"ג מצוות, נעשה עלי' בהנשמה מכמו שהיא מצד עצמה.